

ИНТЕРВЈУ СО МИНИСТЕРОТ ЗА ПРАВДА АДНАН ЈАШАРИ

Извршителите вратија над пола милијарда евра во стопанството

Како ги оценувате резултатите од осумгодишното функционирање на извршувањето во Македонија?

Министерството за правда низ изминатите години постојано и непречено го следи функционирањето на новиот систем на извршување, како од аспект на ефекти од извршувањето, така и од успешност на работата на извршителската должност. Со задоволство може да се констатира дека новиот систем на извршување на извршните исправи е исклучително функционален, ефикасен и дава екстремно позитивни резултати. Во изминативе години извршителите имаат добиено во работа околу 600.000 предмети, од кои во делот на парични побарувања се наплатени над 550 милиони евра, кои повторно се влеале во правниот промет на земјата и стопанството. Следењето на динамиката на извршување покажа дека 54 отсто од извршените предмети завршиле во рок од три месеци, десет отсто до б месеци, единесет отсто до година, а остатокот над година. Ова покажа дека воспоставениот систем на извршување овозможува брза реализација на извршните исправи, се разбира ако должникот воопшто има средства, и оти целосно е надминат проблемот со екстремно бавната реализација на извршните исправи преку судовите.

Кои се клучните измени предвидени во новиот закон за извршување и како тие ќе се ефектуираат во практиката?

Донесувањето нов закон за извршување има за цел да придонесе за поефикасно остварување на правата на граѓаните и правните лица и сите учесници во постапката пред извршител, како и надградување на системот за брзо и ефикасно спроведување

на извршувањето и остварувањето на правата на доверителите.

При изработката на новото законско решение се ценеа препораките на „Дуинг бизнис“ за подобрување на бизнис-климата во Република Македонија, па се направи сериозна измена во делот на извршување врз недвижности. Скратен е рокот за утврдување на вредноста на недвижностите од страна на проценителите од 15 на 8 дена и отстранета е можноста за трето јавно надавање на недвижностите, за да се дестимулираат манипулациите на потенцијалните купувачи за намалување на цената на недвижностите, со што се оштетуваа должниците и доверителите. На тој начин се скратува времето на извршувањето врз недвижност за најмалку 45 дена и се гарантира вредноста на недвижноста, бидејќи цената на недвижноста не може да се спушти под 75 отсто од проценетата вредност. Се очекува со ваквата измена да се стимулираат купувачите да ги купуваат недвижностите на јавно надавање, со можност на лицитирање на повисоки цени, а не да се калкулира со уривање на цените на недвижностите. Продажба со непосредна спогодба може да се склучи во секое време по одржана прва јавна продажба, но не подоцна од 90 дена по одржана втора јавна продажба. Наедно се предвиде обврска за задолжителна електронска комуникација на извршителот со катастарот, со што значајно ќе се скрати времето за вршење улиси во катастарот, но и собирање податоци од него, со што ќе се зголеми ефикасноста на постапувањето и ќе се намалат трошоците.

Посебен акцент е ставен на одредбите што го регулираат надзорот над работата на извршителите и Комората на извршители на Република Ма-

кедонија. Регулирано е вршењето на надзорот од страна на Министерството за правда над работата на извршителите и на комората, со што се обезбедува законско, ефикасно и стручно вршење на должност извршител, како и уедначено постапување од страна на извршителите.

Прецизирани се дисциплинските мерки што се соодветни на тежината на сторените дисциплински повреди што ќе дејствуваат превентивно и се обезбедува правната сигурност на граѓаните.

Новото законско решение воведува и целосно ново извршно дејство по барање на извршителите. Имено стапува збор за вонсудска наплата на дол-

гови по основа на веродостојна исправа, со што на доверителите им се овозможува, користејќи го неоспорно ефикасниот систем на извршителите, да им ги предочат обврските на должниците, како и правните последици од нивното ненавременно намирување. Ова дејство ќе се презема исклучиво по барање и на трошок на доверителот, што значи дека нема да ги кумулира трошоците за должникот. Главната цел е да се обезбеди уредна достава на веродостојните исправи до должниците предвоопшто да почне постапката за присилна наплата.

Новина во законската регулатива е и воведувањето на главата за прекршочни одреди, во која се предвидува-

ат прекршочни казни за сторени прекршоци од страна на претседателот на Комората и други лица што не ги почитуваат одредбите од законот.

Дали сметате дека Министерството за правда со вршењето надзор над работата на извршителите ја крева на потребното ниво довербата на граѓаните во законитоста на работата на извршителите?

Да. Граѓаните имаат право на судска заштита со поднесување приговор за неправилности сторени од извршителот во спроведување на извршувањето до претседателот на основниот суд, каде што се спроведува извршувањето. Тој единствено е надлежен да стави надвор од сила презема извршно дејство од извршител. Против решението на претседателот на судот, странките и учесниците во извршувањето имаат право на жалба до повисок апелационски суд. Министерството за правда, пак, врши надзор и утврдува неправилности во работењето на извршителите, но само од аспект на нивна дисциплинска одговорност, а не може да влијае на спроведувањето на извршувањето или да му наложува на извршителот да презема или да не презема извршно дејство од извршителот надзор, ако извршителот сторил дисциплинска повреда утврдена со Законот за извршување, му се поднесува предлог за спроведување дисциплинска постапка до дисциплинската комисија при Комората на извршители на Република Македонија, која одлучува за основаноста на предлогот и му изрекува на извршителот соодветна дисциплинска мерка. Со тоа надзорот дејствува превентивно спрема извршителите при спроведување на извршувањето да постапуваат во согласност со закон.

НАСТАНИ

Регионална тркалезна маса

Комората на извршителите реализираше уште една успешна регионална тркалезна маса на тема „Опсег и правни последици од примена на Кривичниот законик за кривични дела сторени при спроведување на извршувањето од страна на извршителот, односно сторени од страна на странките и учесниците во извршувањето“, која се одржа минатата недела во Гостивар. Модератор на настанот беше поранешниот министер за правда Михајло Маневски, а покрај извршителите од Апелационото подрачје Гостивар, учествуваа и јавни обвинители, претседатели на судови, претставници на Вишото јавно обвинителство во Гостивар, претставници на Судскиот со-

вет на РМ, Министерството за правда, како и Министерството за внатрешни работи. Целта на советувањето е зацврстување на соработката меѓу извршителите и државните органи заради ефикасно спроведување на законските овластувања.

Европски ден на правдата

Комората на извршителите на Македонија со свои претставници учествуваше во активностите организирани од Министерството за правда по повод одбележувањето на Европскиот ден на правдата - 25 октомври. Во рамките на настанот што се одржа во подрачните одделенија на Министерството за правда во Гостивар и во Штип, граѓаните имаа можност да се информираат за сите нејаснотии од областа на

извршувањето од Јасер Асани, извршител од Гостивар, како и Снежана Маролова, извршителка од Штип.

Плодна соработка со албанската Комора на извршителите

Делегација на Комората на извршителите на РМ по покана од Комората на извршителите на Република Албанија на 10 октомври присуствуваше на одбележувањето на четиргодишнината од основањето на албанската Комора на извршителите. На настанот беше истакнато дека зајакнувањето на соработката меѓу двете комори е од клучна важност за размена на искуства, како и унапредување на правосудните системи на двете земји.

СТАВ

Заштитата на должникот

Достоинството, честа и угледот на личноста на должникот и на членовите на неговото семејство уживаат неприкосновен степен на законодавна, институционална и професионална заштита, особено од страна на извршителите како вршители на јавните овластувања што непосредно го спроведуваат извршувањето. Но, наспроти неприкосновената заштита на личниот интегритет, чест и достоинство на личноста на должникот, Законот за извршување ги изедначи доверителите во правото на заштита на нивниот имот и имотни права што ги остваруваат при извршувањето со правата установени во корист на должникот. Законот за извршување, напуштајќи ја фаворизираната позиција на доверителите, создаде правни основи за ефикасно остварување на правата на доверителите, пропишувајќи дека извршувањето може да се спроведе врз целокупниот имот и имотни права од должникот, кому му е овозможена и судска заштита при појавување на незаконитостите при извршувањето.

Ваквата стекната позиција на доверителите секако не навлегува во заштитата на должникот во однос на спроведување на извршувањето врз неговиот имот и имотни права што задираат во правото за изземање од извршување на средствата што се нужно потребни за неговото издржување, како и издржувањето на членовите на неговото семејство, како и нарушувањето на достоинството на неговата личност и личноста на членовите на неговото семејство.

Ваквиот корпус на соодносот на правата од доверителот и должникот создаде основи националното законодавство да ги стави извршителите во позиција на одговорни актери на ефикасната реализација на досудените права од доверителот и заштитници на должникот, нешто што сè поинтензивно се оживотворува во практиката и води кон хармонизација на домашната јурисдикција со легислативата на Европската Унија во оваа сфера кон која несомнено се стремиме на патот кон европските интеграции. (Александар Пулејков, извршител од Скопје)

? ПРАШАЊА ОД ЧИТАТЕЛИ

Дали може да се вршат готовински плаќања во извршителските канцеларии?

Во извршителските канцеларии не се вршат готовински плаќања, бидејќи во согласност со законот секој извршител пред почнувањето со работа треба да отвори посебна сметка кај еден од носителите на платниот промет на која се уплатуваат парите од реализираните извршувања и се користи за намирување на доверителите. Од овие причини плаќањето се извршува исклучиво по банкарски пат, односно извршителите како даночните обврзници што вршат промет на услуги не се должни да користат фискален систем за регистрирање готовински плаќања и да издаваат фискална сметка за извршената услуга.

Прва пензионерка од извршителите

Стојанка Бреслиска од Штип е првиот извршител што во осумгодишното функционирање на оваа правосудна професија во Македонија на 18 октомври замина во пензија.

„Да работат во согласност со законите и правилно да ги применуваат. Да бидат цврсти и да не се плашат од ништо!“, е нејзината порака до колегите.